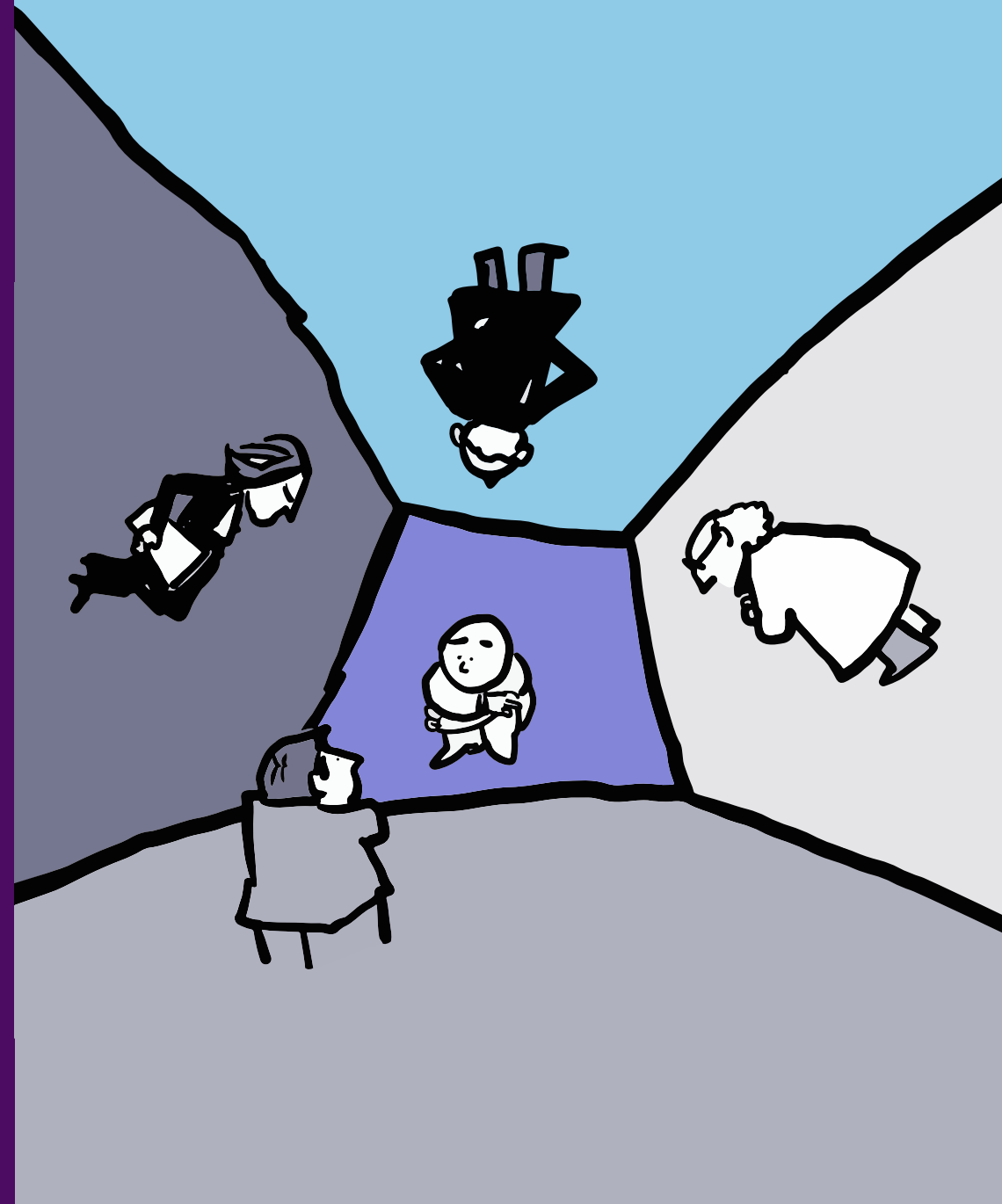




Adviescollege Verloftoetsing TBS
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Adviescollege Verloftoetsing TBS

Jaarverslag 2024



Inhoud

Inleiding **3**

Hoofdstuk 1 Kerntaak **4**

- 1.1 Inleiding 4
- 1.2 Procedure 5
- 1.3 Aantal adviezen in 2024 6
- 1.4 Adviezen met voorwaarde 7
- 1.5 Aanhoudingen 7
- 1.6 Beslissingen namens de minister 8
- 1.7 Doorlooptijden 8

Hoofdstuk 2 Lerende verlofpraktijk **10**

- 2.1 Algemeen 10
- 2.2 Kwaliteit 10
- 2.3 Communicatie 11

Bijlage **12**

- Samenstelling Adviescollege Verloftoetsing TBS in 2024 12

Inleiding

Het Adviescollege Verloftoetsing TBS is een onafhankelijk college dat alle verlofaanvragen, ingediend door forensisch psychiatrische centra en klinieken ten behoeve van individuele terbeschikkinggestelden, toetst op veiligheid. Op basis van die toetsing wordt een schriftelijk advies uitgebracht aan de minister van Justitie en Veiligheid. Het gaat daarbij om vier soorten van verlof: begeleid verlof, onbegeleid verlof, transmuraal verlof en proefverlof.

Het adviescollege stelt zich ten doel een onafhankelijke inhoudelijke toets van alle verlofaanvragen binnen een redelijke termijn te waarborgen en daarover een gedegen advies uit te brengen aan de minister. Hierbij betreft het adviescollege alle (recente) beschikbare informatie op het gebied van risicotaxatie en levert het adviescollege een inhoudelijke bijdrage aan de lerende verlofpraktijk.

Het voorliggende jaarverslag bevat een overzicht van de adviezen die het adviescollege in 2024 heeft uitgebracht en over de activiteiten die het adviescollege op het gebied van de lerende verlofpraktijk heeft verricht.



Hoofdstuk 1 *Kerntaak*



1.1 Inleiding

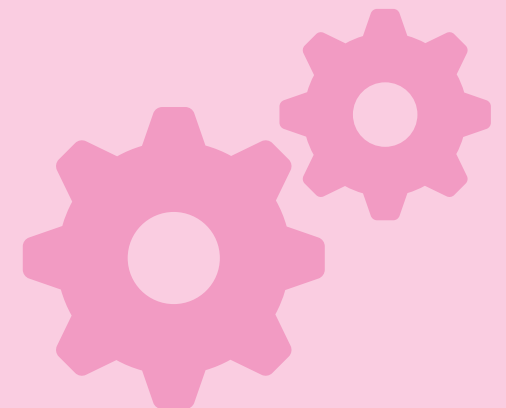
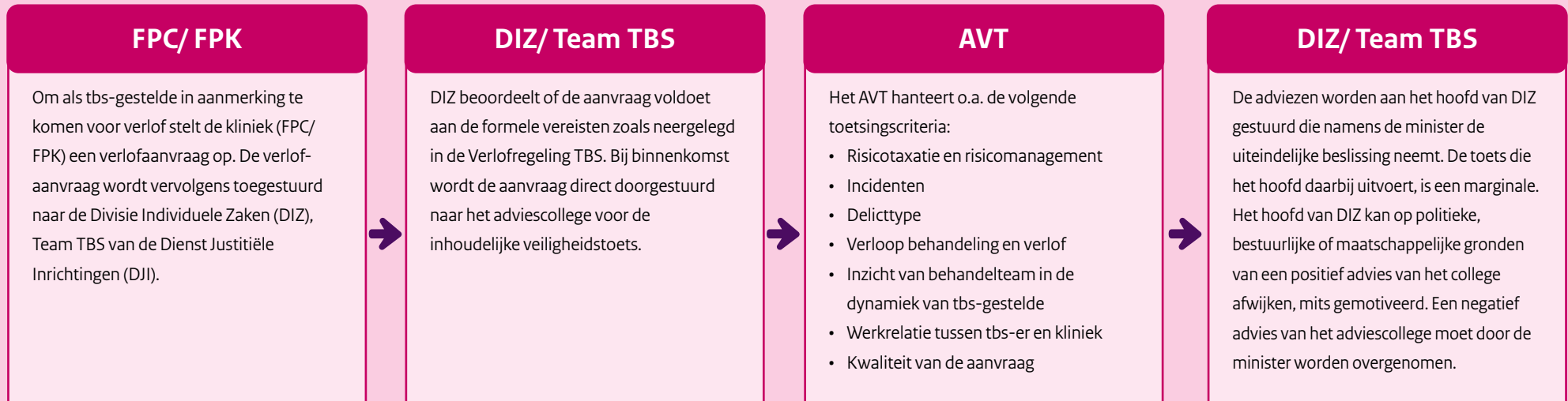
Het adviescollege heeft volgens artikel 4 van het Instellingsbesluit tot taak 'het inhoudelijk beoordelen van alle verlofaanvragen inzake terbeschikkinggestelden of anderszins verpleegden die in inrichtingen waar tbs met verpleging ten uitvoer wordt gelegd verblijven, en daarover gemotiveerd advies uitbrengen aan de minister'.

De belangrijkste vraag die het adviescollege telkens dient te beantwoorden, is of het toekennen van verlof aan een terbeschikkinggestelde uit een oogpunt van veiligheid verantwoord is. Het adviescollege past bij dit inhoudelijk oordeel de criteria van de zogenaamde Verlofregeling TBS toe. Deze ministeriële regeling behelst een format waaraan iedere aanvraag dient te voldoen en volgens welke de kliniek informatie moet verstrekken over achtereenvolgens:

- de voorgeschiedenis van de terbeschikkinggestelde;
- het indexdelict (het delict dat tot het opleggen van de tbs-maatregel heeft geleid);
- het delictscenario;
- de diagnostiek;
- het behandelverloop;
- de risicoanalyse (de klinische overwegingen en resultaten van de risicotaxatie die samen leiden tot interpretatie en weging van de risicofactoren bij verlof);
- het risicomanagement ten aanzien van het verlof;
- het verlofplan.

Het adviescollege beoordeelt op basis van de hiervoor genoemde onderdelen of er een positief dan wel een negatief verlofadvies aan de minister van Justitie en Veiligheid wordt gegeven. Het adviescollege behandelt de verlofaanvragen in commissies, bestaande uit een jurist en drie gedragsdeskundigen, van wie tenminste één psychiater en één psycholoog. Voor een nadere uitleg over de werkwijze van het college wordt verwezen naar de website via bijgevoegde link [Over het AVT | Adviescollege Verloftoetsing TBS \(verlofadviescollege.nl\)](https://www.verlofadviescollege.nl).

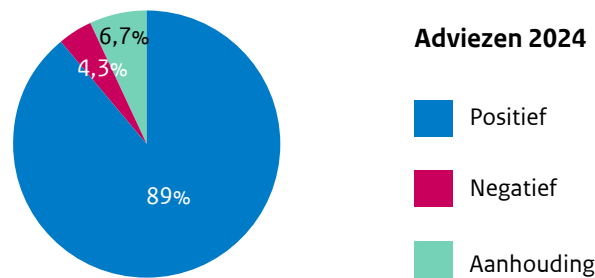
1.2 Procedure



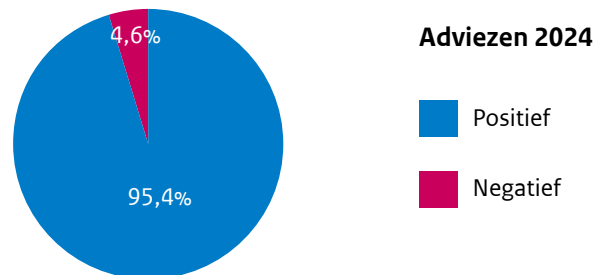
1.3 Aantal adviezen in 2024

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2024 heeft het adviescollege in totaal 1803 adviezen uitgebracht. Het ging daarbij om 1605 positieve adviezen en 77 negatieve adviezen, terwijl 121 verlofaanvragen (deels) werden aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie.

Deze cijfers zien er in schema aldus uit:



De verlofaanvragen die door het adviescollege zijn aangehouden, hebben na ontvangst van de aanvullende informatie geleid tot een positief of negatief advies. In 94,6% van de aangehouden zaken is alsnog een positief advies afgegeven. Als deze adviezen worden verdisconteerd in de totaalcijfers, zien deze er als volgt uit:



Hieronder zijn de aantallen positieve en negatieve adviezen van het college in de periode van 1 januari tot en met 31 december 2024 weergegeven per verlofsoort.

Begeleid verlof	Positief	Negatief
Aanvraag of evaluatie	530	15
Wijziging verlofplan	61	6
Ambtshalve	2	-
Onbegeleid verlof		
Aanvraag of evaluatie	280	18
Wijziging verlofplan	72	5
Ambtshalve	1	-
Transmuraal verlof		
Aanvraag of evaluatie	631	18
Wijziging verlofplan	319	14
Ambtshalve	1	-
Proefverlof		
Aanvraag of evaluatie	111	1
Wijziging verlofplan	33	-
Ambtshalve	-	-
Totaal	2041	77

Het totaal aantal adviezen uitgesplitst naar soort aanvraag, zoals hierboven vermeld, is hoger dan het totaal aantal aan de minister uitgebrachte adviezen in 2024 omdat in sommige aanvragen zowel een evaluatie als een nieuwe verlofmarge is aangevraagd en hierover één advies is uitgebracht.

In bovenstaand overzicht zijn eveneens de adviezen opgenomen die het adviescollege ambtshalve aan de minister heeft gegeven. Dit betreft zaken waarin het adviescollege negatief heeft geadviseerd ten aanzien van de gevraagde verlofmarge, maar wel aanleiding zag om ambtshalve positief te adviseren ten aanzien van het verlenen van een lagere verlofmachtiging. Deze komen in bovenstaande tabel derhalve twee keer terug, onder negatief voor het gevraagde en onder positief voor de lagere machtiging.

1.4 Adviezen met voorwaarde

Het adviescollege heeft in 2024 in 174 gevallen (deels) positief geadviseerd ten aanzien van het verlenen van het gevraagde verlof, maar daarbij één of meer aanvullende voorwaarden gesteld omtrent de uitvoering van het verlof.

In onderstaand overzicht staan de voorwaarden vermeld die in 2024 in een advies zijn opgenomen. Per voorwaarde is aangegeven hoe vaak deze in 2024 in een advies voorkwam, waarbij in één advies meerdere voorwaarden kunnen zijn opgenomen.

Voorwaarde	Frequentie
Het verlof is goedgekeurd tot en met een bepaalde stap van het verlofplan	87
Het gehele verlofplan is goedgekeurd met uitzondering van een bepaalde stap in het verlofplan	53
Er dient sprake te zijn van een beveiligde en/of dubbel begeleidde fase	11
Voorwaarde ten aanzien van dubbele begeleiding	10
Voorwaarde t.a.v. netwerkverloven	7
Voorwaarde ten aanzien van mannelijke begeleiding	6
Voorwaarde ten aanzien van de opbouw van de verloven	5
Het verlof wordt toegekend voor verblijf in een bepaalde voorziening	2
Overige voorwaarde ten aanzien van de begeleiding, specifiek voor de betreffende casus	2
Voorwaarde realisatie dagbesteding voor overplaatsing	1
Voorwaarde van controle gegevensdragers	1

Een nuancering bij bovenstaande cijfers is dat in vijf zaken waarin het verlof was goedgekeurd tot een bepaalde stap van het verlofplan na aanhouding alsnog het hele verlofplan is goedgekeurd. Hetzelfde geldt voor acht zaken waarin een bepaalde stap in het verlofplan in eerste instantie was uitgesloten en aangehouden in afwachting van aanvullende informatie.

1.5 Aanhoudingen

Het adviescollege heeft in 2024 121 verlofaanvragen (deels) aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie. In onderstaand overzicht is in kaart gebracht hoe de aanhoudingen zijn verdeeld over de verschillende soorten verlofaanvragen.

Soort verlofaanvraag	Frequentie
Aanvraag begeleid verlof	11
Evaluatie begeleid verlof	1
Wijziging verlofplan begeleid verlof	3
Aanvraag onbegeleid verlof	22
Evaluatie onbegeleid verlof	5
Wijziging verlofplan onbegeleid verlof	5
Aanvraag transmuraal verlof	27
Evaluatie transmuraal verlof	8
Wijziging verlofplan transmuraal verlof	32
Aanvraag proefverlof	3
Evaluatie proefverlof	1
Wijziging verlofplan proefverlof	3

Een opvallend cijfer is dat er 32 wijzigingen van het verlofplan binnen een machtiging voor transmuraal verlof zijn aangehouden. Uit het overzicht van de aantallen positieve en negatieve adviezen per verlofsoort blijkt dat er advies is uitgebracht over 333 aanvragen tot wijziging van het transmuraal verlofplan. In 134 gevallen ging dit om een losse aanvraag tot wijziging van het verlofplan (en derhalve niet gecombineerd met een evaluatie van het transmuraal verlof). Dit is een opmerkelijk hoog aantal tussentijdse wijzigingsaanvragen met directe consequenties voor de werkdruk bij het adviescollege. Er zijn immers zeven extra commissievergaderingen nodig om deze aanvragen van een advies te kunnen voorzien.

Het adviescollege heeft in kaart gebracht waar deze 134 wijzigingsaanvragen met name op zagen, waarbij wordt opgemerkt dat in één aanvraag meerdere wijzigingen kunnen zijn voorgelegd.

Reden aanvraag	Frequentie
Overplaatsing naar andere voorziening	59
Uitbreiding begeleide en/of onbegeleide vrijheden	48
Uitbreiding netwerkverlof (incl. overnachtingen)	30
Laten vervallen verlofvoorwaarde (zoals medicatie of enkelband)	8

Het adviescollege gaat met de klinieken in gesprek om te kijken hoe de losse wijzigingsaanvragen zoveel mogelijk kunnen worden beperkt c.q. kunnen worden gecombineerd met een evaluatie.

1.6 Beslissingen namens de minister

In 2024 heeft het adviescollege geen volledig contraire beslissingen namens de minister van Justitie en Veiligheid ontvangen. Het adviescollege heeft wel een beslissing ontvangen waarin namens de minister een extra voorwaarde is gesteld aan de verlofmachtiging.

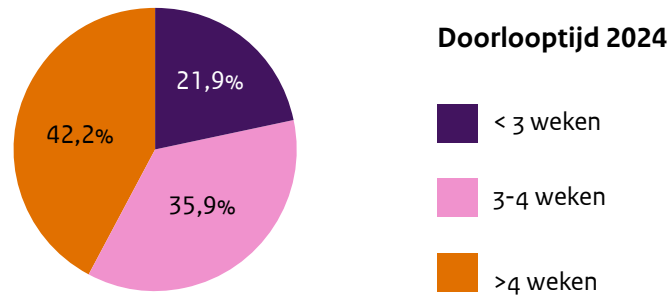
In deze zaak heeft het adviescollege aan de minister geadviseerd om opnieuw een machtiging voor transmuraal verlof te verlenen. De kliniek achtte de inzet van een enkelband niet noodzakelijk binnen het risicomanagement en het adviescollege heeft de kliniek hierin gevolgd. Namens de minister is vervolgens in de verlofmachtiging door DIZ alsnog de voorwaarde gesteld dat tijdens de onbegeleide verloven in de regio gebruik dient te worden gemaakt van een enkelband.

1.7 Doorlooptijden

Het adviescollege streeft ernaar om binnen drie tot vier weken na ontvangst van een verlofaanvraag een advies te zenden aan de minister. Voor het vaststellen van de doorlooptijd geldt als begin de datum van binnenkomst van de aanvraag bij het adviescollege en als einde de datum waarop het advies aan DIZ wordt verzonden.

In 2024 is 21,9% van de verlofaanvragen binnen een termijn van drie weken afgehandeld. Een termijn tussen de drie en vier weken bleek nodig voor 35,9% van de aanvragen en in 42,2% is het advies na vier weken verzonden.

Hieronder staan de percentages in een schema weergegeven.



De opgelopen doorlooptijd is onder meer te wijten aan een gestage toename van het aantal verlofaanvragen. Het aantal ontvangen aanvragen is gestegen van 1515 in 2023 naar 1601 in 2024. Als er breder wordt gekeken naar de ontwikkeling in de laatste vier jaar, dan betrof het aantal ontvangen aanvragen in 2021 1408 verlofaanvragen. Dit betekent een verschil van 193 aanvragen met 2024, waarvoor tien extra commissievergaderingen nodig zijn om deze aanvragen te behandelen en van een advies te voorzien. De komende periode dient te worden gemonitord of deze structurele toename moet leiden tot een uitbreiding van het adviescollege om de gewenste doorlooptijden te kunnen blijven waarborgen.

Hoofdstuk 2 *Lerende verlofpraktijk*



2.1 Algemeen

De parlementaire commissie Visser heeft in juni 2006 in het rapport 'Tbs, vandaag over gisteren en morgen' de term 'lerende verlofpraktijk' geïntroduceerd. Vrij vertaald houdt de lerende verlofpraktijk in dat alle professionals in het tbs-veld zich actief inzetten om te komen tot een effectievere verlofpraktijk met minder onttrekkingen, ontvluchtingen en incidenten. Door lering te trekken uit de ervaringen van de bestaande verlofpraktijk wordt, in een continu proces van professionalisering, gestreefd naar verbetering van die verlofpraktijk en vergroting van de veiligheid in de samenleving.

De lerende verlofpraktijk speelt ook bij de primaire taak van het adviescollege een rol. Het adviescollege tracht middels de motivering van de individuele adviezen een bijdrage te leveren aan de lerende verlofpraktijk. Het adviescollege streeft er tevens naar om ook in een ruimer verband dan via de individuele adviezen een bijdrage te leveren aan de lerende verlofpraktijk, zoals door het organiseren van seminars en trainingen en het publiceren van artikelen. In het belang van de lerende verlofpraktijk vindt tevens periodiek overleg plaats met de ketenpartners. Een belangrijk doel van deze overleggen is het tijdig signaleren en bespreken van knelpunten binnen de verlofpraktijk.

2.2 Kwaliteit

Van 22 tot en met 24 mei 2024 heeft het adviescollege een studiereis gemaakt naar Trondheim, Noorwegen. Het adviescollege wilde in het kader van de lerende verlofpraktijk graag in gesprek treden met vooraanstaande Noorse experts in de forensische psychiatrie en een kijkje nemen in hun voorzieningen om te zien hoe zij omgaan met het beoordelen van verlofaanvragen, risicotaxatie, risicomanagement, risicocommunicatie en de behandeling van forensische patiënten.

Het programma bestond onder meer uit de volgende onderdelen:

- High Secure Services @St. Olavs and the National Research Network SIFER.
- Mental health legislation in Norway.
- Risk Assessment procedures in Norway and procedures for treatment order.
- The History of Norwegian forensic psychiatry.
- ULTPEN - Indefinite preventive detention in Norway.
- National Unit for Compulsory Care: People with a Learning Disability in the forensic system.
- NERS: National Unit for Forensic Expertise.

Er was in het programma veel tijd ingeruimd voor discussie en kennisuitwisseling, hetgeen door alle aanwezigen als zeer waardevol werd ervaren. Het adviescollege heeft zelf ook een presentatie gegeven over het tbs-systeem in het algemeen en het beoordelen van verlof in het bijzonder. De deelnemers hebben een duidelijk beeld gekregen van zowel de geschiedenis als de inhoud van het Noorse systeem. Dit heeft geleid tot meer kennis van de juridische aspecten van het systeem, alsmede een concreet beeld van hoe de Noren tegen behandeling aan kijken. Dit laatste zowel op abstract als op meer praktisch niveau.

Opvallend is de humane instelling in Noorwegen, welke wordt vertaald in het ruime aantal personeelsleden dat gemoeid is met de patiëntenzorg en het feit dat veiligheid vooral wordt gezocht in nabijheid en veel minder in beheersing en techniek. De behandeling van forensische patiënten lijkt daarbij beter geïntegreerd te zijn in de reguliere psychiatrie, iets wat in Nederland al lang nagestreefd wordt maar nog altijd moeilijk verloopt. Het systeem is met name gericht op patiënten met psychotische ziekten of verminderde cognitieve capaciteiten. Patiënten met een persoonlijkheidsstoornis worden behandeld op speciale afdelingen in het gevangeniswezen. Al met al heeft de studiereis veel stof voor discussie en verdieping van kennis en inzicht opgeleverd.

2.3 Communicatie

Ketenpartners

Direct betrokken bij de verlofaanvragen zijn enerzijds de FPC's, de FPK's en de GGZ instellingen waar de tbs-gestelden verblijven en anderzijds de Divisie Individuele Zaken. Door het bureau van het adviescollege, de instellingen en DIZ is in 2024 net als voorgaande jaren veel aandacht besteed aan het in stand houden van een korte communicatielijn over de procesgang van de verlofaanvragen.

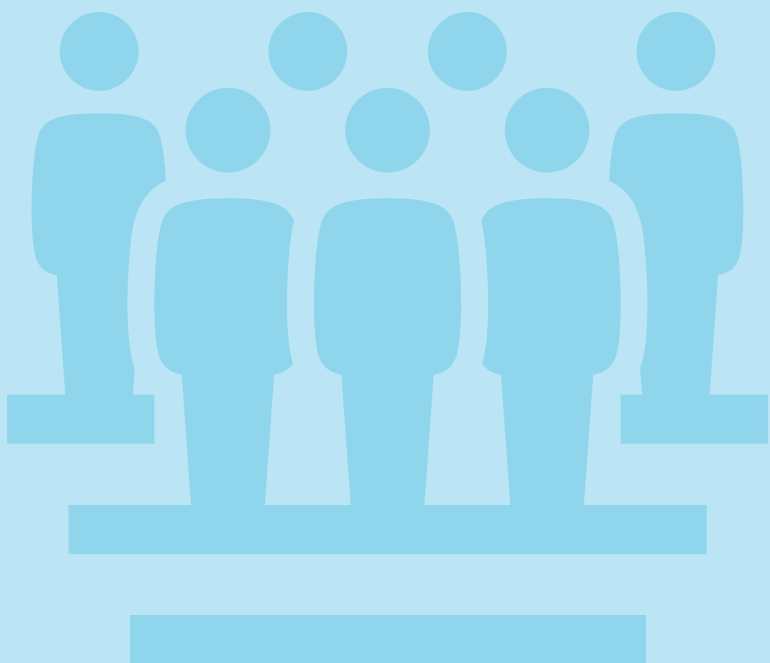
Website

Het adviescollege vindt het van belang om niet alleen zijn ketenpartners, maar ook overige belangstellenden op de hoogte te houden van de diverse activiteiten van en ontwikkelingen binnen het college. Middels de website van het adviescollege wordt beoogd zoveel mogelijk inzicht te geven in de achtergrond, taak en werkwijze van het adviescollege.

Op de website is onder meer informatie te vinden over:

- De werkwijze van het adviescollege → [Werkwijze van het AVT | Adviescollege Verloftoetsing TBS](#)
- Algemene (beleids)informatie over verlof en verloftoetsing → [Verlof in de TBS | Adviescollege Verloftoetsing TBS](#)
- De lerende verlofpraktijk → [Lerende verlofpraktijk | Adviescollege Verloftoetsing TBS](#)
- Publicaties, jaarverslagen en nieuwsbrieven → [Documenten | Adviescollege Verloftoetsing TBS](#)

Bijlage



Samenstelling Adviescollege Verloftoetsing TBS in 2024

Voorzitter:

Mr. drs. F.A.M. Bakker

Secretaris:

Mr. H.G. Leentvaar-Loohuis

Juristen/commissievoorzitters:

Mr. J.I.M.W. Bartelds

Mr. C.A.M. Schaap - Meulemeester

Mr. G.H.M. Smelt

Psychiaters:

Drs. W.H. Braam

Drs. E.P.M.T. Brouns

Dr. F.R. Kruisdijk

Drs. L.J.H. Kuipers

Drs. M.R. Weeda

Psychologen:

Drs. B. Koudstaal

Drs. P.K. Kristensen

Drs. G.A. van den Nagel

Drs. I.W.J. ten Post

Drs. I. Schilperoord

Drs. M. Verhees

Wetenschappelijk adviseur:

Prof. dr. V. de Vogel - Roelofs

Plaatsvervangende leden:

Mr. J.P. Balkema

Drs. T. den Boer

Drs. P.E. Geurkink

Drs. J. Heerschop

Drs. I. Maksimovic

Contactgegevens:

Telefoonnummer secretariaat: 0880-71 39 00

E-mailadres: secretariaat@avt.minjus.nl

Website: www.verlofadviescollege.nl

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van:

Adviescollege Verloftoetsing TBS

Postbus 24019 | 3502 ma Utrecht

t 0880 713 900 | secretariaat@avt.minjus.nl

www.verlofadviescollege.nl

Maart 2025

Het Adviescollege Verloftoetsing TBS toetst verlofaanvragen van tbs-gestelden en brengt daarover onafhankelijk advies uit aan de minister. Het beoordeelt verlofaanvragen primair vanuit veiligheidsoogpunt voor de samenleving.